

Tobakspolicy

omfattar barn och unga i förskola, grundskola och fritidsverksamhet i Ystads kommuns regi

2017-2021

Antagen av BUN 171026

Inledning

Tobak är ett av vårt lands största hälsoproblem och 90 % som börjar röka gör det innan 18 års ålder. Såväl vuxnas som barn/ungas hälsa påverkas negativt av tobak, både genom passiv rökning och eget bruk av tobak. De negativa effekterna på barn/unga är större då deras kropp inte är färdigutvecklad (gäller även alkohol, narkotika och koffein).

De flesta debuterar med tobaks i tonåren, för att ändra på detta behöver förskola, skola, socialtjänst, närsamhället och fritid samverka. För att minska tobaksbruket är det viktigt att satsa på att försvåra för ungdomar att komma åt tobak och att ha platser att röka på, här är skolans engagemang samt en god och aktiv tillsyn nyckelfaktorer.

Utöver att tobaken skadar hälsan finns det stora etiska perspektiv som bör beaktas i odling och tillverkningsprocessen i form av miljöförstöringar, fattigdom och barnarbete.

Regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika, doping och tobakspolitiken 2016-2020

Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk är målet med regeringens strategi.

Delmålen gällande tobak, alkohol och narkotika visar riktningen; Att tillgång ska minska; Antalet barn och unga som börjar använda och som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende ska successivt minska; De med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet och antalet som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk ska minska.

Tobaken som inkörsport

Tobaken är en inkörsport till alkohol och illegala droger, som exempelvis Cannabis. Droganvändandet hos ungdomar utvecklas för det mesta stegvis och rökning brukar vara det första steget.

Statistik för elever i Ystads kommun (åk 9 och Gymnasiet åk 2) visar att 55 % av de elever som röker regelbundet har provat narkotika. Bland elever som aldrig rökt tobak har 1 procent testat narkotika.

När vi gemensamt arbetar förebyggande mot tobak kan vi på lång sikt minska bruket både av narkotika och av alkohol bland våra barn/unga.

Syfte

Ystads Kommuns förskolor, grundskolor och fritidsverksamhet är en stödjande miljö för hälsa.

En tobaksfri förskole- och skoltid, och fritidsverksamhetstid är en stödjande miljö för att:

1. Barn och unga aldrig börjar bruka tobak.
2. Det minskar risken för återfall för dem som slutat använda tobak.
3. Ingen utsätts för hälsorisker genom passiv rökning.

Mål

Ystads kommuns förskolor, grundskolor och fritidsverksamheter är en tobaksfri tid och miljö.

Vad innebär en tobaksfri förskole-, skol- och fritidsverksamhetstid?

Tobaksfri förskoletid innebär att barn i förskola inte utsätts för tobak under vistelsen på förskolan. Barn bemöts med ett förhållningssätt mot tobak i skyddande syfte.

Tobaksfri skoltid innebär att det inte är tillåtet för elever att använda tobak i anslutning till våra verksamheters öppettider. Detta gäller oavsett var eleverna befinner sig under skoldagen t.ex. under håltimmar, raster, PRAO, studieresor eller idrotts/friluftsdagar.

Tobaksfri Fritidsverksamhet innebär att barn/unga inte utsätts för/eller brukar tobak under vistelsen på fritidsverksamhetens område.

Genomförande och uppföljning

All personal verksam på och i anslutning till kommunalt driven förskola, skola och fritidsverksamhet känner till tobakspolicyn och arbetar därefter. Vårdnadshavare och barn/elever känner till innehållet i tobakspolicyn.

Policyn kompletteras med *Handlingsplan för drogfri förskola, skola och kommunalt driven fritidsverksamhet*. Handlingsplanen fungerar som stöd till personal och innehåller konsekvenser när policyn inte följs bland barn och unga. Verksamhetsansvarig ansvarar för att tobakspolicyn följs på enheten.

Policyn revideras i samband med genomförande av *Regions Skånes befolkningsenkät Barn & Unga 2020*

Vad säger lagen?

SKOLLAGEN förtydligar att i undervisningen i olika ämnen integreras ämnesövergripande kunskapsområde som risker med tobak, alkohol och andra droger. Eleverna ska ges förutsättning för att utveckla goda levnadsvanor och utveckla kunskaper om vad som påverkar den fysiska förmågan och hur man kan påverka hälsa genom hela livet. Skolan ska vara ett stöd för familjer i deras ansvar för barnens fostran och utveckling.

TOBAKSLAGEN är en skyddslag och i den står bland annat att alla lokaler som barn och unga använder ska vara rökfria, det gäller även skolans område utomhus. Syftet med lagen är att skydda barn och unga från tobak och passiv rökning.

ARBETSMILJÖLAGEN säger att skolan och fritidsgården skall värna för en god arbetsmiljö och är skyldiga att förebygga ohälsa och olycksfall.

TOBAKSKONVENTIONEN Sverige har ratificerat ramkonventionen om tobaksprevention och på så vis förbundit sig till att genomföra de artiklar som finns. Målet är att skydda nuvarande och framtida generationer från de förödande hälsomässiga, sociala, miljömässiga och ekonomiska konsekvenserna av tobaksbruk och exponering för tobaksrök.

BARNKONVENTIONEN Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Barnkonventionen och tobakskonventionen säger att barn har rätt till bästa möjliga hälsa och till en tobaksfri uppväxt och framtid.

Vad är tobak?

En tobaksvara är en vara som till någon del innehåller tobak och som är avsedd att rökas, tuggas, snusas eller sugas på tex cigaretter, snus.

Policyn likställer nikotinfria produkter som är avsedda att rökas, tuggas, snusas eller sugas på tex e-cigaretter, vapes eller vattenpipa.

Kom ihåg att:

Rökförbud gäller dygnet runt i alla skollokaler, på skolgårdar, inhägnat område vid förskola eller fritidshem. Förbudet innebär att rökare inte får hänvisas till annan plats utanför skolområdet. Detta gäller även när ingen skolverksamhet bedrivs på området exempelvis vid föräldramöten, idrottsevenemang och studiedagar för enbart personal. (Tobakslagen, SFS 1993:581)

Rökförbud gäller under arbetstid för all personal anställd i Ystads kommun. (Rökfri arbetstid, Kf 100318)

